Р Е Ц Е Н З И Ј А

НА РАКОПИСОТ „ДЕНТАЛНА ТЕРАПИЈА - ЕНДОДОНЦИЈА" ОД ДОЦЕНТ Д-Р НАТАША ЛОНГУРОВА И РЕДОВЕН ПРОФЕСОР Д-Р ИВОНА КОВАЧЕВСКА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев" во Штип, како и Одлуката бр.2002-284/12 од 215. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 20.12.2018 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- **проф. д-р Лидија Поповска**, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј" во Скопје;
- **доц. д-р Вера Стојановска**, Стоматолошки факултет, Европски универзитет во Скопје,

за изготвување на извештај, рецензија, на приложениот ракопис „***ДЕНТАЛНА ТЕРАПИЈА - ЕНДОДОНЦИЈА***" од доц. д-р Наташа Лонгурова и проф. д-р Ивона Ковачевска, наменет за студентите на прв циклус стручни студии на Студиската програма за забен техничар – протетичар, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев" во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

И З В Е Ш Т А Ј

Општи податоци за ракописот

Ракописот со наслов „***Дентална терапија - ендодонција***" е предвиден како наставно помагало по предметот Дентална терапија, изборен предмет, на Студиската програма за забен техничар протетичар, *со 2*+0+1 неделен фонд на часови, 2 кредита и се слуша во шести семестар. Предложениот ракопис целосно содејствува со наставната програма и теоретските наставни содржини, кои се акредитирани за предметот Дентална терапија.

Податоци за обемот ракописот

Предлог ракописот „Дентална терапија – ендодонција" е на 123 страници, категоризиран во тринаесет поглавја, со 47 нумерирани фотографии и плус останати слики и графички прикази за подобро и поедноставно прифаќање на наставните содржини. Приложените содржини во целост одговараат според обемот на наставната програма и ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев" во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов

Потребата од создавање на вакво учебно помагало – скрипта е во релација со недостигот на соодветен наставен материјал, конкретно за студентите од стручните студии за забен техничар протетичар. Имено, постоечките содржини („Клиничка ендодонција" од С. Оџаклиевска и „Ендодонција" од С. Апостолска и ост.) се примарно дизајнирани за студентите по стоматологија, односно дентална медицина и се со поголем обем, што не одговара со квантумот на содржини кои треба да ги совладаат студентите на стручните студии за забен техничар протетичар.

Краток опис на содржината

Во поглавјето *Вовед* авторите даваат краток осврт на целите, задачите на денталната терапија – ендодонцијата, како наука и ги навестуваат содржините кои понатаму се надоврзуваат во ракописот.

Второто поглавје се однесува на *Пулпа – анатомија, хистологија, топографија и функции* и во него авторите едноставно ги презентираат сите особини, од секој аспект за најмалиот орган во човечкиот организам – забната пулпа.

Следното *трето поглавје* ја елаборира класификацијата на заболувањата на забната пулпа, реверзибилни и нереверзибилни. Овде се обработуваат реверзибилните, непатолошки промени на пулпата, односно *Хиперемијата*.

Во поглавјето *Акутни воспаленија на пулпата* авторите се задржуваат на етиологијата, патогенетскиот механизам на создавање на овие заболувања. Исто така, предмет на обработка се и симптоматологијата, клиничката слика, како и терапијата која треба да се направи при овие патолошки состојби на забната пулпа.

Понатаму, во ракописот се надоврзуваат *Асимптоматските заболувања на пулпата*, односно тоа се *хроничните воспаленија*. Во ова поглавје авторите ги обработуваат и презентираат сите аспекти на хроничните воспаленија на забната пулпа со препораки за адекватна тераписка постапка.

Следното поглавје со наслов *Некроза и гангрена* ги опфаќа заболувањата при кои е веќе нарушен виталитетот на забната пулпа и секако дијагнозата, етиологијата и терапијатата при овие патолошки состојби.

Во поглавјата кои понатаму следуваат авторите ги презентираат тераписките протоколи и постапки при третманот на заболувањата на забната пулпа. *Третман на болести на пулпа. Општи постулати, методи и техники, Фази на ендодонтска терапија - Рачни техники за интраканалнапрепарација, Медикаменти и начини за канална иригација* и *Интраканалнаоптурација-материјали и техники*, тоа се фазите и чекорите кои се надоврзуваат при еден ендодонтски тераписки третман. Во секое од овие поглавја авторите ги објаснуваат сите содржини, постапки, протоколи, инструменти, методи и техники со кои успешно се финишира секој ендодонтски третман.

Во *единаесеттата глава* авторите ги обработуваат *Апикалните пародонтити*, заболувања кои излегуваат од рамките на пулпното ткиво и се прошируваат на околните периапикални коскени структури.

Дванаесеттото поглавје се занимава со *Терапијата на апикалните пародонтити*, која претставува сериозен чекор и справување со инфицирани коренски канали и периапикална инфламација.

Последната *тринаесетта глава* ги презентира литературните податоци, извори и цитати, кои авторите ги користеле при создавањето на ракописот за скрипта.

Присуството на големиот број на слики, како и едноставниот стил на презентација на специфичната стручна материја, нараторите во ракописот, овозможува на лесен, разбирлив и концизен начин да се совладаат и научат основните базични теоретски елементи по предметот Дентална терапија.

ЗАКЛУЧОК

Предложениот ракопис за скрипта „*Дентална терапија – ендодонција*“ на систематичен, едноставен и пристапен начин ги елаборира теоретските наставни единици кои на студентите од стручните студии за забен техничар протетичар ќе им овозможи лесно, концизно и едноставно совладување на теоретските содржини по предметот Дентална терапија. Содржините кои се опфатени во него ќе дадат голем придонес во текот на едукацијата и ќе обезбедат забните техничари протетичари да се здобијат со базични елементарни познавања за заболувањата на забната пулпа, кои перспективно ги имплементираат и нив, во решавање на губитокот на забите.

Согласно со нашиот презентиран извештај, со задоволство, му препорачуваме на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип да го прифати позитивно рецензираниот ракопис со наслов „***Дентална терапија - ендодонција***” од доцент д-р Наташа Лонгурова и професор Ивона Ковачевска како учебно помагало – ***скрипта***.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Лидија Поповска, с.р.
Доц. д-р Вера Стојановска, с.р.